

LUCIA BIELIK, MICHAELA ŠELIGOVÁ, RADOSLAV PIOVARČI

IGNORE

Autor analýzy: Marek Godovič

Choreograf a tanečník Radoslav Piovarči vo svojich dielach zvykne vychádzať z hlbšieho ponoru do archetypov správania spojených aj s mytológiou. Príkladom je staršia inscenácia *Charon* inšpirovaná antickou kultúrou, ktorá bola prezentovaná aj v rámci Slovenskej tanečnej platformy 2023. V najnovšom diele *Ignore* spolu s tanečnicami Luciou Bielik a Michaelou Šeligovou otvára aktuálnu tému brutality v medziľudských vzťahoch a svoju pozornosť obracia výsostne do súčasnosti a dnešnej spoločnosti. Čo spôsobí, že sa k situáciám, hoci aj násilným, správame ignorantsky alebo reagujeme diplomatickým tichom, odvrátením pohľadu a sústredení sa na svoje myšlienky či mobil? Znamená to, že s daným konaním súhlasíme, alebo sa učíme náznaky aktivity radšej v sebe dusiť?

Tvorivý tím tu reflektuje našu schopnosť postaviť sa šokujúcej brutalite. Zobrazuje situácie, na ktoré nie sme dopredu pripravení, no napriek tomu si vyžadujú našu reakciu. My ich však často opomenieme len taktným mlčaním alebo ignoráciou – zo slušnosti či z ľahostajnosti, alebo z hodnotiaceho prístupu k účastníkom situácie. Mohlo by sa zdať, že nevšimáť si dianie okolo seba dnes takmer nie je možné. Avšak to, že sledujeme udalosti sprostredkovane, cez médiá, spôsobuje, že sme od nich vlastne oddelení. Nevieme s nimi pracovať, aj keď nás konfrontujú na dennodennej báze: v električke, na ulici, v práci, škole, kdekoľvek sa nachádzame.

Koncepcia inscenácie *Ignore* je založená na autentických skúsenostiach tvorcov, ale aj na odpozorovaných javoch v spoločnosti. Lucia Bielik a Michaela Šeligová spolu s Radoslavom Piovarčim vytvárajú situácie a okolnosti, v ktorých narážajú na seba agresivita a pasivita, násilná dynamika a ignorujúca ľahostajnosť. Trojica sa na scéne navzájom ustavične sleduje,

pohľadom či fyzicky sú aktérmi vťahovaní do konfliktu. Obe tanečnice sú dobre fyzicky disponované, plasticky vedia pracovať s telom, udržať si tempo i napätie pohybovej akcie. U Piovarčiho je z inscenácie na inscenáciu stále zrejmejšie, že svojím fyzickým zjavom i tenziou, ktorú dáva do jednotlivých pohybov, dokáže vzbudiť dramatický efekt.

Manipulovanie s telami sa stáva pohybovým leitmotívom inscenácie. Tanečné telá sú neustále odnášané, nadnášané a premiestňované. V momentoch, keď neznie hudba, tanečníci sa pohybujú na mieste akoby sa rozhodovali, hľadajú impulz, ktorý by ich posunul ďalej. Telami narážajú do seba, manipulujú s jedným z nich, aby si vzápätí úlohy vymenili a stali sa tými manipulovanými. Tvorcovia pracujú s krehkou hranicou obeť a agresora. Piovarči po vzájomných atakoch tanečníc zostáva odťažitý, chce sa vyčleniť z ich konfliktu a pokračovať vo svojej pohybovej štruktúre. Ale po chvíli je do interakcie znovu včlenený. Akcia prerastá do násilného manipulovania, ktorému sa tanečník uhyba.

Manipulácia je zdôraznená aj cez prácu tanečníkov s hlavami figurín. Používajú ich na kontakt až atak, či náznaky narušenia osobnej zóny. Toto narušenie prerastá až do situácie evokujúcej sexuálne násilie a presadenie si svojej vôle aj napriek nesúhlasu druhej strany. Hlavy sú postupne umiestňované do stojanov rozložených po priestore, stávajú sa tak akoby viditeľnejšími svedkami diania. Hlava je tu prítomná aj ako duch, ktorý nás ovláda a núti nás konať či nekonať, skryto nahlodáva našu osobnosť. Tanečníci si pred sebou zakrývajú oči, každý sa nachádza sám so sebou, ale nedívajú sa na seba. Ignorujú situáciu, v ktorej sa nachádzajú, nech je akokoľvek násilná a brutálna voči obeť.

Násilie v performancii prichádza vo vlnách. Buď vznikajú situácie, v ktorých sa obeť s agresorom objaví náhodne, alebo naopak, veľmi koncentrovane a sústredene si agresor vyhľadáva, koho napadne. Hlavy figurín sú spočiatku nastoknuté na tyčiach, evokujú tak bezmenný tichý dav svedkov, ktorý nie je schopný reakcie na to, čo sa okolo nich deje. Stávajú sa imúnnymi voči násiliu a tým sa stávajú pasívnymi agresormi neschopnými väčšej lútoti, len ako tej zobrazenej emotikonmi na sociálnych sieťach. Tvorcovia inscenácie *Ignore* si všímajú reakcie ľudí, ktorí sa ocitnú v pre nich nekomfortnej situácii, kde by mali na agresiu reagovať či už sprostredkovane alebo priamo. Podľa tvorcov nejde tak o strach, ale skôr o pocit, že sa ich situácia netýka, zaštiľujú sa ľahostajnosťou, až sa sami stávajú agresormi.

Diváci a diváčky sedia po celej šírke priestoru a nemajú vždy výhľad na celú akciu, ale zároveň tvorcovia majú viac možností rozvinúť pohybové akcie. V pozadí sa na menšom plátne premieta projekcia (autorka Veronika Šmírová), ktorá znázorňuje hlavu ako masku takmer v posmrtnom stave. V diele je využitá naživo mixovaná hudba (elektronické sample spolu s akordeónom) v podaní Jána Gondu a Jakuba Bielika a do toho sa echovito ozýva Piovarčeho hlas. Hudba reaguje na pohybovú akciu, pridáva jej atmosféru. Tanečníkov dostáva do rytmu a tempa, do kolobehu neustáleho „rituálu“, ktorý ich prenasleduje, alebo ktorým sa vzájomne prenasledujú.

Ignore pracuje s aktuálnou témou nenávisťi a ľahostajnosti voči kritickým situáciám, v ktorých dochádza aj k nespravodlivosti. Tvorcovia sa tému snažia variovať a pracovať s ňou, ale zostávajú skôr pri hľadaní možných ciest k ucelenejšej koncepcii, ktorá by postihla tému komplexnejšie. Na druhej strane sa tím vyhol konkrétnym edukatívnym vsuvkám, ku ktorým by mohol ľahko skĺznuť. Pohybový materiál tanečníkov, ktorý je štruktúrovaný a precízne interpretovaný, sa tiež viacej dramaturgicky nevrství, skôr dáva divákovi priestor pre vlastnú interpretáciu videného.